

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyen szan ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 frtért kapják a lapot.

Felolós szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

Közegészségügy.

A belügyminisztérium költségelőirányzatának tárgyalása alatt a képviselőházban eszméket penditettek meg és kérdéseket vetettek fel, melyek együtt és külön az ország közegészségügyére vonatkoztak. Mint e fontos vita kiemelkedő mozzanatát különösen hangsúlyoznunk kell, — írja a „Pester Correspondenz“, — hogy abban majdnem kizárólag a szabadelvű-párt vett részt s kellemesen konstatálhatjuk, hogy az előbbeni országgyűlés sok áldatlan s inpraktikus szóharasztá méltó és tartalmas vita váltotta fel és hogy az ország a nagy országos fontosságú ügyek most divó tárgyalagos megvitatása mellett sokkal jobban jár, az oly tény, amelynek már rég teljes tudatára jött az egész közvélemény.

A legnagyobb hatást azonban az egész vitában maga Perczel Dezső belügyminiszter érte el, aki minden kérdésre meg tudta adni az egyedül helyes választ: a szóban levő kérdés elintézése meg van kezdve, vagy előrehaladt. Arra az észrevételre, hogy rendkívül sok elmebeteg nem lehet elhelyezni az elmegyógyintézetekben, kijelentette Perczel, hogy a múlt évben új tébolyda nyitattott meg Nagy-Kállón, a gyöngyösi, kaposvári és szegvárdi kórházak tébolydái osztálva átadtak a forgalomnak, a pozsonyi tébolyda

legközelebb kész lesz és hogy a kérdést szakértők által egész Európában tanulmányoztatja, végül kilátásba helyezte, hogy egy nagyszabású tébolyda felállítása tárgyában törvényjavaslatot fog beterjeszteni.

A körorvosokra nézve, akikre vonatkozólag felemlítették azt a szomorú körülményt, hogy az országban száznál több kerület van orvos nélkül, kijelentette a belügyminiszter, hogy e kérdést még a jelen év folyamán alaposan elintézi és hogy e szándékában őt az a gondolat vezérli, hogy a körorvosok számát szaporítani, anyagi helyzetüket minden irányban biztosítani fogja.

Az orvosi kamarákra vonatkozólag jelenti a miniszter, hogy ez a kérdés beható tanulmányok tárgyát képezi, hogy a legtöbb illetékes fórum foglalkozik e kérdéssel, azok jelentései, melyek alapján az intézményt létesíteni lehet, még a tavasz folyamán beérkeznek.

A betegápolás, gyógyköltségek, kórházak ügyét éber figyelemmel kíséri a miniszter, aki épen e fénnyel, ma befejezett vita folyamán bebizonyította, hogy mily nagy figyelmet szentel ő az ország belügyeinek s hogy mily hasznos az országra, hogy Perczel Dezső belügyminiszter személyében e felette fontos ügyek vezetését oly férfira látjuk bízva, aki az ország ügyeit és szükségleteit oly alaposan is-

meri, mint más alig. Ennek a felfogásnak adott kifejezést a ház nagy többsége, midőn a belügyi költségvetés letárgyalása alkalmával szívélyes ovációban részesítette kitünő belügyminiszterünket.

Igazgatósági jelentés a Rudolf kórház 1896. évi életéről.

Irta: Dobay János.

Méltóságos Elnök Bárónő! Tisztelt Közgyűlés!

A Kézdi-Vásárhely városi és vidéki Rudolf kórház 1896. évi életéről, következőkben van szerencsém az igazgatóság jelentését megtenni.

A múlt év tisztelt közgyűlés — eredményekben gazdag volt s mondhatni egy új korszakot nyitott meg intézetünk életében. Kórházunk ugyanis kilépett egy kis kaliberű vidéki kórház keretéből és a megelőző évekhez mérve sokkal nagyobb arányokban kezdte emberbaráti misszióját teljesíteni. Míg azelőtt évenként 7—8 ezer ápolási napunk volt, addig a múlt évben ez 12052-re szaporodott. Ezen öröndetes körülmény mindenestre egy fényes bizonyossága annak, hogy intézetünk ma népszerűbb és kedveltebb, mint valaha volt, s hogy fentartása a múlt évben teljesített nagyobb építkezésekből megmaradt esekélytől méltó is biztosítva van. Ezt mindenekelőtt szükségesnek tartottam előre becsátani, hogy azután a részletekre térjek át.

A múlt év folyamán az intézet belső szervezetében nagy és fontos változás történt, mennyiben az eddigi orvos lemondván, helyette hármat választott a közgyűlés, ugyint: Dr. Szini Gyula főorvost, Dr. Szentpétery Bálint és Dr. Bardocz Gyula ren-

TÁRCZA.

Életképek.

Irta: Bartháls János.

(Folytatás.)

— Főlvadásztunk bizony minden első és utolsó rendű tehetséget, körül csak feltételeztük, hogy sejt valamit a szavaláshoz, de hiábao. A kiket még ismerünk, azokhoz a koneyert eredményének érdekében nem akarunk fordulni.

— De hát a kit én tudok, az jobban ért ehhez a művészethez, mint önök gondolnák, felelt Miska bácsi mily meggyőződéssel.

— Ugyan ki lehet az, mondja meg, Miska bácsi, hadd rohanunk hozzá testületileg.

— Nem szükséges messzi fáradozok, mert önök előtt áll az, a ki a hiányzó számot furore mellett fogja betölteni.

— Miska bácsi? . . . kiáltanak nevetésre állt arczal az ifjak, kik mindenre el voltak készülve, csak erre a kijelentésre nem. — És Miska bácsi fel merne lépni estélyünkön?

— Miért ne, fiam? Miesoda nagy bátorság is kell oda?

— De . . . de — akadozott a vezérszó — mi nem hallottuk soha, hogy bátyám szerepelt volna valahol. Aztán — megbocsásson — ön egy rövid mondatból álló tőszót sem bír elmondani anélkül, hogy a második szónál bele ne romoljon.

— Hja, az más dolog, öcsém; a tőszót úgy kell összeszedni a memoria tárházából, nagy kinnal, de a költemény meg van írva, csak be kell vágni a káputba. Ugy-ugy fiókaim!

Az ifjak nem akarták megsérteni Miska bácsit, ki foglalkozására agglegény vala, s éveinek száma a 45—50 között ingot. Már előre látták a kudarcot, melyet az önként ajánkozó szereplő el fog érni, de a kényszerűség előtt meghajoltak.

Aztán, bátyánk — szóltak hozzá az ifjak — mentől több tűz; jó alakítás; alkalomszerű gesztikuláció; szónoki hűv; egy kissé színészi fellépés; megfelelő mimika és a mi legfőbb: a darab átérzése, s akkor, hisszük, hogy valóban furoret csinál, szóltak félkomolyan az ifjak.

— Ne féljenek önök — felelt önértzetes hangon a bácsi — a mit Petőfi megirt, azt én utólérhetlen, bámulatos hatással tudom előadni. — Különben, majd meg fogják látni — akkor.

* * *

Eljött a nagy nap estéje. Minden szereplő kitett magáért. — Miska bácsi az utolsó előtti volt ki még mindig tanulmányozta Petőfinék „Szeptember végén“ című megrázó, jóslatszerű költeményét, össze-összehasonlítva azt az „Örült“-tel, melyet valahol előadni látott és hallott. Ahhoz hasonló szerepkörben készült mozogni ő is.

— No, Miska bácsi, készen van már? — kérde egyik rendező. Mindjárt magán van a sor.

— Készen vagyok, öcsém — szólt a diadal előérzetben — s meglátod, hogy az „Örült“-hoz hasonló hatást érek el.

A rendező majd hanyadt esett, mikor ezt a

baljóslatu megnyilatkozást hallotta; de nem volt ideje erről bővebben beszélni.

Miska bácsi következett.

Alig kapta meg a jelt az indulásra, mint bomba repült be a színpadhoz hasonló emelvényre s nagyot dobogva megállt a publikum előtt, s elrikantotta a meglepetésszerű szöveget:

— „December végén!“

Majd, mint jól nevelt szavallóhoz illik elmerengve tekintett a messze távolba s újjával egy pontra mutatva, ábrándos hangon kezdé:

— Még nyílnak a völgyben a kertvirágok,
Már zöldel a nyárfa az ablak előtt.

De akkor, mintha valamitől megboradt volna, ijedt, kidülledt szemeit egy pontra szögezve védőleg maga elé tartott kezekkel rómúlt hátrálásba kezdett és közben kísértetiesen mormogá:

— De látod amottan a téli világot?
Már hó takarja el a bérzetet!
Még ifju szívemben a lángsugaru nyár
S még benne virít az egész kikelet;

most meg egy rögtöni bösz gondolattól megárnnyékozva, belemarkolt még fűrtös barba hajába s megrázta azt úgy, hogy még a szemei is szikrát bánytak bele s ordítva, siránkozó hangon folytatá:

— De ime, sötét hajam őszbe vegyül már
A tél dere már megütő fejemet.

(Folytatása köv.)

delő orvosokat. — Ezen időtől datálódik azon rendkívüli betegforgalom, melyre a megelőző évek alatt példa nem volt.

A megválasztott három ifju orvos nagy ambícióval, példás szorgalommal és odaadással kezdte meg működését s a gyógykezelésben s különösen a műtétknél elért fényes eredményeket szárnyaira vette a hir s özönlött a beteg úgy intézetünkbe, hogy nem egyszer valánk oly helyzetben, hogy alig valánk képesek az újabban érkezőknek helyet szorítani. És ez nem csak időszakonként volt így, hanem így vala egész éven át; ebből tehát jogosan lehet következtetni, hogy ezen évben sem lesz más képen. Én, a ki szenttanuja voltam nap-nap után azon példás ügybuzgalomnak, melyet fiatal orvosaink kifejtettek, s melyre csak a legnemesebb ambíció képes, jogosultnak érzem magamat a legmélyebb elismeréssel emlékezni meg róla s ajánlani a tisztelt közgyűlésnek, hogy mondjon köszönetet Dr. Szini Gyula főorvos, Dr. Szentpétery Bálint és Dr. Bardocz Gyula rendelő orvosoknak azon nagy szorgalomért, melyet intézetünk érdekében kifejtési vesek valának.

A másik útját, mely szintén a múlt év folyamán nyert életet — az új vízvezeték, a mi tengeri kigyónk, mely mindig beszéltet magáról. Ha igazságosak akarunk lenni, elmondhatjuk, hogy „nem is egészen jó és nem is egészen rossz.” — Erénye az, hogy mindig ad vizet, mikor van neki s hibája az, hogy gyakran a legválságosabb viszonyok között tagadja meg a szolgáltatást. Ez az intézmény az, mely a mi nemes elnök-bárónknak az általa létesített humán intézetek által nyújtott csekély örömei közé a legtöbb öröme seppert vegyíti s magának az igazgatóságnak is sok gondot okozott. Sok javítás után a vízvezeték most már elég jól működik s van reményünk, hogy jövőre meg fog felelni céljának. A vízvezeték és ezzel egy időben létesített villamos berendezés költségeit elnök-bárónk volt kegyes 820 ft árban előlegezni. A szükségessé vált javításokat Vogt brassói gépészmester végezte, kinek számlája csak akkor fog folyósíthatni, ha a vízvezeték 3 hóig egymás után hibátlanul fog működni.

A múlt évben bonyolítottatott le az 1895. év folyamán a kórháznál teljesített építkezések ügye és pedig olyan formán, hogy az igazgatóság az építési vállalkozókkal kiegyezett. Az igazgatóság ugyan is tekintettel arra, hogy az új épületekben a betonburkolatok egészen rosszak s egyéb építmények sem teljesen kielégítőek, nem látott garanciát arra nézve, hogy a hiányokat a vállalkozók megfelelően kigazsítsák, azért ezek pótlásul a vállalkozók még benn levő követeléséből 400 ft-ot benn tartott, mi-be vállalkozók is beleegyeztek. Ezen benn tartott összegből fogja majd az igazgatóság maga a hiányokat pótolni. Az új épületek végleges átvétele 1896. december 5-re volt megállapítva, de mivel ezen időre a vállalkozók közül egyik sem jelent meg, az ügy függőben van. Ezen ügyre vonatkozólag azt is be kell jelentenem, hogy a kiküldött építész bizottság — dacára az igazgatóság felhívásának — számadásait még ez időig nem adta be s mihelyt beadja, az építkezési ügy végleges megoldást nyerend.

Múlt év folyamán kénytelen volt igazgatóságunk számos elkerülhetetlen berendezést eszközölni, mert a mint a tisztelt közgyűlés előtt tudva van, a kórház helyisége a bevezetett építkezések után oly feldult állapotban volt, hogy ez sem a szépséget, sem az egészségügy szabályainak nem felelt meg. Nivelliroztattuk az egész udvart és kertet, vízlevezető csatornákat készítettünk, a jártabb helyeket lapos köjardával burkoltuk be, a dísznőolat, melyet megfoghatatlan módon közvetlenül a kórház főépülete mellé állították volt fel, a kert távoli, félreeső részére szállítottuk s végre a kert alkalmas pontjait befásítottuk, de a rendkívül száraz nyár miatt csekély eredménnyel. Ezeken kívül kénytelenek voltunk a nagy mértékben felemelkedett beteglétszámhoz képest kórházi berendezéseinket is bővíteni. Egy modern műtő asztalon kívül, még számos kisebb-nagyobb megrendelést kellett tennünk, de mindent az igazgatóság előleges jóváhagyása után tettünk meg s miután kellőképpen meggyőződünk arról, hogy a megrendelendő dolog elkerülhetetlenül szükséges. Mindezeket azért tartom szükségesnek a tisztelt közgyűlés elébe terjeszteni, hogy kellőképpen meg legyen okolva az az szokottnál nagyobb mérvű

költsékezés, mely múlt évi számadásainkban ki van tüntetve s miket tökének esorbitása nélkül csak úgy tudunk fedezni, hogy ápolási költségekből csaknem 5000 ft-ot kaptunk be, mi messze túlbaladja a legkedvezőbb években is e czímen elért eredményeket. — Szóval, tisztelt közgyűlés a múlt évben sokat költöttünk, de sokat is vettünk be s így dacára a nagy berendezéseknek, anyagi állapotunkban a súlyegyént sikerült fentartanunk, mi azt bizonyítja, hogy a következő években — midőn előre láthatólag nem leend annyi kiadásunk — alaptökénk gyarapításához ismét hozzá foghatunk.

Az ügyek menetére rendkívül bénítólag hatott múlt évben az ápolónői személyzetben előfordult gyakori változás. Az év elején özv. Mehrer Andrásné személyében új intéző néni kaptunk a veres kereszt egylettől, de ezen excentrikus hölgy rövid szolgálat után minden tudható ok nélkül megmérgezte magát s kínos szenvedések után meghalt. Helyette az intéző néne teendőit rövid ideig Keller Zsuzsika látta el, de regényes hajlamai miatt az igazgatóság kénytelen volt visszahívását kérni. Helyébe Werner Botta intéző néne és Major Róza segéd ápolónő küldettek a központtól és ezek vannak ma is szolgálatban. Nem tartom megengedhetőnek, tisztelt közgyűlés, részletesen felsorolni mindazon okokat, melyek időnkint minket arra kényszerítettek, hogy a veres kereszt egyletit ápolónőnk kicserélését kérjük, de annyit konstatálnom kell, hogy a hiba mindig ő bennük rejlett. A legnagyobb baj mindig az volt, hogy a mily ügyesek az ápolás körében ép oly kevésse felelnek meg azon morális követelményeknek, melyeket mi a mi társadalmi szokásaink szerint egy humán intézet szolgálatában álló egyéntől megvárunk.

Intézetünk múlt évi történetén végig tekintve, a kedvezőtlen dolgok között látunk igazán megörövendető eseményeket is. Ilyenek első sorban azon adományok és segélyek, melyekkel egyesek és testületek alapvagyonunkat gyarapították. — Első sorban a veres kereszt egylettől kell hálás szívvel megemlékezni, mely a múlt évben is 200 ft segélyben részesített, a nélkül, hogy ezért valamit követelt volna tőlünk. Nem csalódunk, midőn azt állítjuk, hogy intézetünk megerősödésére legnagyobb befolyással a veres kereszt egylet volt, mely idáig több mint 12 ezer ft-nyi segélyben részesített. Közgyűléseink rendén mindig hálás szívvel szoktunk erről megemlékezni s én csak régi kegyeletos szokást teljesítok, midőn a veres kereszt egyesület segélyét ezuttal is megemlítve a t. közgyűléssel együtt lerovom a hála adóját.

Igazi jó indulatú támogatást tapasztaltunk múlt évben Háromszék vármegye törvényhatósága részéről, mely a múlt évben is 183 ft 82 kr. juttatott a körorvosi illetményekből intézetünknek. Háromszék vármegye alapítványa a múlt év végén 1700 ft 31 kr. tett ki. Ezen nagy alapítvány is bizonyára megérdemli, hogy hálás szívvel emlékezzünk meg róla.

Városunk érdeműs országyűlési képviselője Benke Gyula ur 500 ft alapítványt tett kórháznak javára. Szeretett képviselőnk ezen nagylelkű tényletét is öröksűk meg évkönyveinkben s mondjunk érette hálás köszönetet. Kisebb adományt kaptunk tek. Kovács János urtól, ki az idén is 10 ft-ot adott intézetünknek. Fogadjon a nemes szívű adakozó hálás köszönetünket.

(Folyt. köv.)

Az erdélyi aranybányászat és a Fortuna aranybánya részvény-társaság.

Az erdélyi aranybányászat viszonyainak kimerítő leírását kapta a „Pester Correspondenz” egy e viszonyokat saját tapasztalatából alaposan ismerő szakférfitől. E leírásból, mely egy egész tanulmány értékével bír, magyar olvasóink részére, akik előtt az erdélyi viszonyok nem egészen ismeretlenek, a következő, lehetőleg rövidre fogott kivonatot adjuk.

Erdélyben már a rómaiak előtt foglalkoztak aranybányászattal. Történelmileg bebizonyítható a rendszeres bányauzem Traján császár és a római helytartók alatt. Buesum és Verespatak régi bányában ma is látható bizonyítékai az erdélyi bányászatnak a vajas különféle módszerei. Hogy épen a

ándorlás idején mennyi aranyat raboltak a hegyekből az egyházi kőzetítő népek, — ki tudná megmondani? És még sines még maig sem, a legkezdetelegesebb üzem sem teljesen kimerítve. A könnyen elérhető helyek egész a hegy talpáig át vannak úgy lyuggatva, mint a rosta; de új gorczér borítja őket, ami azt bizonyítja, hogy aranybőségük ma sines kimerítve. A hegy talpától lefelé pedig még egész érintetlenek az érezhasadékok. Az Aranyos folyó vízvezetékét még egyik bányában sem érte el a mélység. Az aranyat rejtő érezhasadékok óriási tömegéből, melyek tapasztalás szerint 200—300 láb csúrtatómélységet is elérnek, alig egy parányi rész van kihordva.

A rómaiak által üzött bányászat nagyszerűége, melyet 1890 esztendő sem volt képes végkép elpusztítani, valóságos gyermekjáték a modern bányatechnikához képest. A jelen évszázadnak maradt fenn, rendszert vinni a bányászatba és annak is csak második felében sikerült a magán vállalkozás közvetítése által a bányászat kérdését közelebb vinni a megoldáshoz. Erre hívatott, nagyobb szabásu magán vállalkozás a Fortuna aranybánya részvénytársaság, mely a nagyrészt elhanyagolt erdélyi aranybányák racionális kiaknázását tette feladatává. A társaság alapítása egy régi közgazdasági szükségnek felel meg és az eszmét nem ajánlhatjuk elég komolyan és elég gyakran minden illetékes tényező s főleg a befektetést kereső közönség támogatásába. Minden kétségen kívül áll ugyanis, hogy a régi hagyományos rablóbányászat megszüntével és egy modern rendszer kezdetével az erdélyi aranybányászat minden várakozást meghaladó kedvező sikert és nagy nyereséget fog eredményezni.

Most rendkívül primitív módon üzik a bányászatot. De furógépek, dinamit, kihordógépek és egyéb segédeszközök igénybevételével ezontul 30 nap alatt tovább és mélyebbre lehet nyomulni a szikla belsejébe és az érezhasadékokat nagyobb távolságokra lehet feltárni, mint azelőtt 12 hónap alatt. Az aranytartalmu kőzetet kitűnő gépek szabadítják meg az értéktelen anyagától és redukálják az értékesre. Ugyanezek kitűnő gépek és modern eljárás 10%-nál kevesebbre szállítja le az aranyvesztéséget, ami azelőtt 40—50%-nál is több volt.

A magán bányászat természetében van, hogy előmunkálatokra, a jó reménység fejében való befektetésre mitsem képes áldozni. Kisebb társaságok egységes vezetés nélkül megszereznek kisebb területeket és folyik a rablóbányászat. Idő múltán zily kisebb területek annyira el lesznek aprózva, hogy ma egy-két nagyobb bányán kívül, mint a „Concordia” és „Szt. András”, egy csomó társaság van 40—50 részesessel, ezek közt $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$, sőt $\frac{1}{10}$ részesek is.

Ezért és még az okból is, mert ezek a társaságok bijával vannak mindannak, ami a modern bányászathoz tartozik, sok millió tonna zuzódrez hever értéktelenül. Csak a szabadaranyat keresik és egy megkezdett hasadékat csak addig követnek, a míg az látható szabadaranyat szolgáltat. De ha a szabadarany csak helyenként jön elő és 3—4 méternyire csak zuzódrezet találunk, akkor az ilyen helyet egyszerűen ott hagyják s más helyen próbálnak szerencsét.

Buesum a mintája volt az ilyen gazdálkodásnak és mégis hetenkint 8—12 kiló szabadaranyat szállított az abrudbányai beváltóhivatalba. Pedig hetenkint csak 4 nap — kedden reggeltől péntek estig — dolgoznak, feltéve, hogy ünnep nem esik közbe. Ilyen elmaradt, tökéletlen bányászatot üzik az erdélyi parasztok Buesumon kívül még számtalan helyen.

Az elmondottakat száradékszik megvalósítani Buesum megvételével a Fortuna részvénytársaság mely itt akkora területet szerzett meg, amelyen a nagyszabásúra tervezett kiaknázás legkevesebb 50 esztendőre biztosítja van, — és még nagyon sok Buesum van Erdélyben.

Jó szerencsét!

Báli krónika.

K.-Vásárhely, 1897. február 7.

A mai világban, midőn mindenki a farsangon és farsangon kívül álarcot visel, az álarcos bálok esillaga letűnőben van. Ezt a nem épen szomorú igazságot tapasztaltuk a Rudolf kórház mult szom-

bati maszkos bálján. Volt ott közönség szépen, alacsonyok is elég nagy számban, csak éppen egy hiányzott az a vidor szellem, mely ilyen mulatságokban lelket tudott önteni. A mi maszkjaink oly jámborul viselték magukat, hogy csupa szájalom volt őket nézni. Mi igazán nem értjük, hogy a kinek sem mondani, sem mutatni valója nincs, az miért kőt lárvát az arcára, hisz hallgatni, táncolni s elcsépelte szólamokat darálni, saját ábrázattal is lehet.

Megjelentek különben a vidéki maszkos bálók obligát alakjai: a cigányok, kik kevés szellemességgel lebbentették fel a jövő fátját, balegrinek minden fürgeség nélkül, meg nem magyarázható kosztümök, igen illedelmes magatartással stb. stb. Talán egy magánosan busongó gigerli tünt ki a tömegből sikkes magatartásával s egy pár liliputi az ő csodálatos kicsinységével: a többi elvesztett a tömeg szürke egyformaságában. S a mily kevés változatosság és elegancia mutatkozott a kosztümökben, ép oly élénkség és jó kedv uralkodott a maga ábrázatában megjelent válogatott közönség körében, mintha csak a civil publikum szegődött volna be a maszkos mulattatásához! Denique a mulatság pompásan sikerült s a másfél százfrnyianyagi haszon ellen sem lehet senkinek panaszja. A ladi patronesse Dénes Lajosné uró és bálelnök Dr. Szentpéteri Bálint ur pedig nyugodtak lehetnek, hogy odaadó buzgóságukkal egy szép humanus ügynek tettek hasznos szolgálatot.

O.

Ujdonságok

— **Időjárásunk** most már igazán téliesre vált. Két napig fujt az ojtó s hozott annyi havat, mennyi a tél folyamán sohasem volt. Persze a hónap hidege is létszen s így a farkas még sem ette meg egészen a telet. Hogy azonban a készülődő friss tél valami hosszas lenne, már az idő előrehaladottságánál fogva alig remélhető.

— **Párbaj.** Mult vasárnap reggel pisztoly párbaj volt K.-Vásárhely mellett az oroszalfi határon. A párbajozók Baló honvéd hadnagy és Ursz tagosító mérnök segéd voltak. Sebesülés nem történt.

— **A rendőrség madarai.** Félreértések kikerülése végett ki kell jelentenünk, hogy nem azon jó madarakról van szó, melyeket a rendőrség oltalma alá szokott venni, hanem igazi két lábú tollas állatokról, vagyis egy pár szegény veréből, melyek a fajukkal járó szemtelenségnél fogva be batorkodtak hatolni a rend embereinek tanyájára, hol is letartoztatásba helyeztetvén, mint foglalkoztatás nélkül esavargók tömlőzre vettetének. Ámde a veréb szemtelensége sokkal tovább terjed, mint a rendőri szigor s megtörtént az, hogy a fogoly verébeke iránt idők folytán a rideg rendőri szívekben a szájalom és szerete gyöngödebb érzései kezdének felburjánozni, egy szóval a kis madarak idők folytán a rendőrség kedvenczvé lőnek s mi természetesebb, hogy helyozo-

tükkel nem egyszer vissza is élnek. Felrepülnek a rémes rendőri puskák szuronyainak hegyére s nem egyszer látható nyomokat hagynak maguk után s ha valamelyik rendőr jelentést ír, már ott tánczol a jövő pillanatban mindkét állat a papirosos s gyakran oda teszik a pontot, hova nem dukál. Kora hajnalban, midőn az inspekezős rendőr boldogan horkolva őrködik a város üdve felett, a kis madarak rászállanak orra hegyére s addig csipkedik, míg ébredni kénytelen. Aztán a kis állatkák olykor olykor kiállanak az őrszoba ajtajába s látván az időjárás viszontagságait, visszatérnek a meleg szobába, de majd ha jön a szép tavasz, egy napon bizonyára ott hagyják téli meleg fészkeket.

— **A kis lutri** a pénzügyminiszter által benyújtott törvényjavaslat szerint folyó év aug. 1-én megszűnik s helyébe már május 1-től kezdve az osztálysorsjáték lép. Érdekesnek tartjuk itt megemlíteni, hogy az osztálysorsjáték kezelésére nézve a kormány a budapesti takarékpénztár és zálogkölcsön közvetítő intézettel kötött 20 évre szerződést, mely pénzügyintézetnek tudvalegleg Benke Gyula ur, a mi képviselőnk a vezérigazgatója. Ezen ügylet 20 év alatt körülbelül 24 millió frtot tesz ki, mivel az államnak az osztálysorsjáték után évenként 1 millió 200 ezer frt fizetendő.

— **A megyei-bál** — mint már említettük — a megyei és a két városi tisz viselők alapja javára f. hó 17-én fog Seps-Szentgyörgyön megtartatni. Ezen mulatság — az előlekekből itélve rendkívül fényesnek — ígérkezik s minden valószínűség szerint méltó leend a régi megyei bálókhoz, melyek annak idejében esemény számba mentek. A mint értesültünk a megye összes intelligenciája készül e bálra s így ott olyan közönség lesz együtt, minő más mulatságokon alig látható. De nem csak a kínálkozó élvezet, hanem a cél is igen ajánlja ezen mulatságot a közönség jó akaratu támogatásába.

— **Hejreigazítás.** Lapunk mult számában a K. Császár József végrehajtató Forró Jánosné Forró Mária elleni 6146—896 ttkvi számú hirdetésben az árverés napja 1896 évre volt tévedésből szedve, mely 1897-nek olvasandó.

Nyilttér*)

Nyilatkozat.

Alattírtak a T. Janesó Géza közdi-vásárhelyi gyógyszerész ur megbízásából a mai napon T. Benke Lajos ur házában megjelentünk — ki előttünk a következő nyilatkozatot tette:

„Nem emlékezem arra, hogy én az 1897. év január 24-én Bereczkben Szini Albert gyógyszerész ur, vagy Finta János postamester ur házában Janesó Géza gyógyszerész ur ellen azon nyilatkozatot tettem volna, hogy „ő tolvaj, gazember; vele tisztes embernek szöbe sem lehet állani s hogy

1896. évi október 30-án Jelelyt képviselő választásnál a Benke Gyula képviselő ur által e téreni megbízásával visszaelt volna, s hogy a rábizott törvényes választási költségekből ellopott; s ezért jegyzőkönyvileg disqualifikálva lett volna“ — stb. mindezekre nem emlékezem, de ha fölhevült állapotomban tettem volna is ilyeszerü megjegyzéseket, s ha a vita hevében ilyeszerü nyilatkozatokat ejtettem volna is el, mindezekért sajnálatomat fejezem ki, s azokat ezennel visszavonom.

Kelt Kézdi-Vásárhelyt, 1897. évi február 1-én.

Zayzon Lázár s. k.

ügyvéd.

Erdélyi Károly s. k.

polg. isk. igazgató.

Hogy ezen másolat az eredetivel azonos és szövegről-szóra megegyezik, bizonyítom.

Szentiványi Zsigmond,

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvényél, csúznál, tag-szaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyártója Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegonkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társai, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Tisztelettel tudatjuk Kézdi-Vásárhely és vidék művelt közönségével hogy ideiglenes

foggyógyászati műtermünkben

minden a fogak körébe vágó műveletekre február hó 15-ig rendelkezésükre állunk.

Különösen figyelembe ajánljuk a művelt közönségnek szájpaddal nélküli fogsorainkat, mely a szájbán semmi kellemetlenséget sem okoz.

Műfogak arany és celluloidban. — Fogtömés plombírozás, Fogtisztítás. — Ferde fogak helyreigazítása.

Foghuzás teljesen fájdalom okozás nélkül.

Szájpaddal ellátott műfogak átalakíttatnak. Javítások pontosan készíttetnek. Műfogakért 10 évi írásbeli jótállás. Kutányos árak. Lelkiismeretes bánásmód.

Becces bizalmukat kérik:

Dr. Huszár és Wellner,
spec. fogászok.

Lakás: „Millenium“ szálloda.

Rendelés délelőtt 9 órától délután 5 óráig.

E rovat alatt közöltétekért felelősséget nem vállal a szerk.

HIRDETÉSEK.

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában
Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtól följebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlított faszékek és függőnytartók, tükrök, toilett-asztalok, lószőr és tengerifü matrácok, és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Össze hajtható vas-ágyak 23 rugós matrácokkal.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.
(23 83—100)

SOLYMOSY és KOSCH gépész mérnökök

— (Ezelőtt Rónay Testvérek.) —

gépgyára és vasöntődéje Kolozsvárt

az első magyar gazdasági gépgyár főugynöksége

Ajánlja kitűnő anyagból készült mindennemű GÉP-, KERESKEDELMI-, ÉPÍTÉSZETI- és FÉM-ÖNTVÉNYEIT.

Készít gazdasági gépeket, gőzgépeket, fogaskerekeket bármily nagyságban, szijtransmissiókat, körfűrésztengelyeket, lőjargányokat, kut- és tápszivattyukat, malom-szeszgyári és fűrésztelap berendezéseket, közzüző gépeket és általában minden az ipar terén szükséges gépszereléseket.

Készít továbbá sir- és másnemű kerítéseket öntött és kovácsolt vasból; elvállal gép- és kazánjavításokat, valamint nagyban kovácsmunkákat.

Költségvetésekkel és tervrajzokkal szívesen szolgál.

Gyár és Raktár

Kolozsvár, felső szén-utca 11

6—10 5

A kézdivásárhelyi takarékpénztár

XXIV-ik évi

rendes közgyűlést saját helyiségében 1897. évi február hó 28-án, délután 2 órakor tartja, melyre a részvényesek tisztelettel meghívtnak.

Napirend:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag kinevezése az alapszabály 23. §-a értelmében.
2. Az igazgatóság jelentése a múlt évi üzlet működéséről.

3. A felügyelő bizottság jelentése.

4. A tiszta nyereség felosztása feletti intézkedés s ezzel kapcsolatosan az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvény megadása.

5. Indítványok az alapszabály 16. §-a értelmében.

A fennírt időben tartandó közgyűlésre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabály 17. §-a értelmében minden részvényes személyesen vagy meghatalmazottja által — kiknek azonban részvényesnek kell lenni — gyakorolhatja szavazati jogát és köteles minden részvényes a gyűlést megelőzőleg részvényét, szelvényeivel együtt, a pénztárnál elismervény mellett letenni.

Kézdi-Vásárhelyt, 1897. február 8-án.

Az igazgatóság.

1—3 26.

Rövid idei tartózkodás K.-Vásárhelyt.

PHOTOPLASTICON

a „Millenium“-szálloda emeletén. Eredeti üveg-fényképek kiállítása csoportokban 48 képpel. Minden nap más csoport.

Szerdán február 10-én Spanyolország. Csütörtökön február 11-én Bécs, Berlin, Potsdam. Pénteken február 12-én A magas Tátra és Pozsony. Szombaton február 13-án München, királytő és Felső-Ammergam. Vasárnap február 14-én Svéd- és Norvégország. Hétfőn, február 15-én a „Millenium“ szálló éttermében előadást tartok a Röntgen-sugarakról, mely alkalommal a legújabb és legköltségesebb gépeken és műszereken alábbi kísérlek lesznek bemutatva:

Műsor:

1. Bevezető beszéd.	3. A gépek, és műszerek megmagyarázása.
2. Előadás a Röntgen-sugarak fellelkezéséről.	4. Fényképfelvétel a közönség köréből

10 percz szünet.

5. Különböző tárgyak átvilágítása	7. Egy gyermek feje átvilágítása.
6. Testrészek átvilágítása	8. Zárbeszéd.

Belépti díj 1 frt. — Ezen előadásra csak 100 ülőhely lesz elárúsítva.

Előadás alatt a hallgatóterem zárva lesz.

Bécses támogatásukat kérve maradok tisztelettel:

14 2—4

HERB FERENCZ.

FÜSZER ÜZLET ELADÁS!

Tisztelettel tudtom a n. é. közönséggel, miszerint néhai nagyatyám: Kovács Aron 50 év óta fennálló piaczi üzletét elhagyván, a fűszer üzletét nem fogom. Ennél fogva hajlandó vagyok az üzlet cikkeket teljes berendezéssel együtt bárkinek eladni — és az üzlethelyiséget, mint a lakást, több évre haszonbérbe kiadni. Feltételek bármikor megtekinthetők nálam.

Barabás Ferenczné.

25 2—3.

HIRETÉSEK

e lap kiadóhivatalában

felvétetnek.

Ki iszik

Kathreiner-féle
Kneipp-maláta-kávét?

Mindenki a ki feltű az egészségét és meg akar lemondani a kávé megszokott kellemes élvezetéről. Mert a Kathreiner-kávé hozzájárul az idegizgató babkavénak általánosan ismert és rendes használatnál annyira egészségrontó hatása. *****

Mindenki a kinek egészségét valami megromlott. Különösen ideg- és gyomorbántalmakban szenvedőknek sok ezer esetben a leggyógyosabb és a legkönnyebben megemészthető italnak bizonyult a tiszta Kathreiner-kávé. *****

Minden asszony és gyermek, a kiknek győre szervezetére különösen jótékony hatással van a tápláló Kathreiner-kávé s a kik kellemes, enyhe íze miatt, úgy babkávénál keverve, mint tisztán nagyon szeretik.

Mindenki a ki a háztartásban takarékos, de izletes és a mell t t egészséges kávéitalt mégsem akar magától megvonni. Takarékosági szempontból is ajánlható a Kathreiner-kávé, akár babkávénál vegyítve, akár tisztán. *****

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé valóban egészségi és családi kávé, a mely szemekben a legjobb malátából készül; a babkávé kedvelt ízét a Kathreiner-féle gyártási mód adja meg neki, a mely a leghíresebb szakértelmektől elismerve, minden művelt államban tért hódított. Csak a Kathreiner-kávé egyesíti magában a babkávé kellemesen ingerlő ízét és a malátakávének egészséges, orvosilag elismert és megerősített előnyeit.

Kérelem: Tévedések és megkárosodás kiküldése végett beadványt a sárlás alkalmával tessék jól vigyázni az eredeti dobozra, a melyen ez a felírás van **Kathreiner.**

Az olyan csomagban, a melyen nincs rajta a Kathreiner név, hamisított kávé van.

(15—10)